

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce
Posudek vedoucí práce

Jméno autora: Kristýna Hejná

Název práce: Prevence syndromu vyhoření u vychovatelů v dětských domovech

Vedoucí: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce je aktuální, kontinuálně je mu věnována velká pozornost, množství poznatků, které by vnášely nové perspektivy a nové úhly pohledu je však menší.

Autorka práce si **stanovila cíl**, který směřuje k popisu syndromu vyhoření u vychovatelů v dětských domovech, hledá metody prevence, které mohou vychovatelé praktikovat i bez odborného vedení (s. 9). První kapitola v základních obrysech ojasňuje koncept syndromu vyhoření, nastíní vývoje používání pojmu a různé pohledy na něj. Část práce věnovaná popisu zátěžových situací přináší jejich výčet a snahu o propojení s dalšími okolnostmi vzniku syndromu vyhoření. Oceňuji kapitolu věnovanou prevenci syndromu vyhoření, kde se autorka věnuje především metodám prevence, které jsou spojeny s budováním zdravého životního stylu. Kapitola přibližující prostředí dětského domova a pedagogické pracovníky tvoří přechod k výzkumné části.

Těžištěm práce je popis a objasnění vlivů, které vedou k syndromu vyhoření u vychovatelů v dětských domovech. Tohoto tematického směřování se autorka dokázala držet po celou dobu psaní práce.

Jazyková úroveň je velmi nízká, pohybuje se však na hranici přijatelnosti. Slabým místem textu je především **nízká jazyková obratnost autorky**. Některé věty nedávají smysl, jiné působí šroubovaně, tento problém provází celý text práce. V úvodu práce převládají nevhodně stylizované věty, např. na s. 13: *Syndrom vyhoření není nemoc jako nemoc....* V závěru práce

se autorce daří tvořit věty, které dávají smysl, ale pro změnu jsou zvoleny neformální jazykové obraty, např. na s. 26: „*V dětských domovech se upřednostňují vychovatelé, kteří jsou bezdětní a při nejlepším sezdaní manželé...*“

Text práce je poměrně nepřehledný a méně provázaný, řazení některých pasáží textu za sebou nedává hlubší smysl, důvodem je rychlý přechod k vždy novým a novým oblastem. Například na s. 14 autorka na jedné stránce objasňuje stres, frustraci, konflikt, krizi, deprivaci a depresi.

Práce se zdroji je na přijatelné úrovni, v rámci dílčích kapitol autorka pracuje s menším množstvím zdrojů, text kapitol mohl být vystavěn na větším počtu zdrojů. Autorka svůj text staví tak, že centrálním bodem popisu se stává vybraný autor a na pohled tohoto autora navazuje další citované autority.

Výzkumná část navazuje na úvodní kapitoly práce. Cíle výzkumné části práce autorka nevhodně označila za cíle celé práce: „*Cílem práce je prozkoumat, jakým způsobem se vychovatelé brání syndromu vyhoření a jak se starají o svoje duševní zdraví.*“ (s. 28), takto stanovaný cíl vychází z cílového směřování celé práce, které je uvedeno na str. 9. Poněkud nezvykle autorka explicitně rozčlenila jednotlivé aspekty sledovaného cíle, vycházela při tom z Maxwellova doporučení, které vede výzkumníky k ujasnění si individuální, praktické a intelektuální roviny výzkumného cíle (s. 28-29). Plán výzkumu představuje výzkumný problém, výzkumné otázky a metody sběru dat i analýzy. **Znění výzkumných otázek a zaměření výzkumného problému jsou logicky provázané, svým zaměřením však výzkumný plán vybočuje z rámce zvolené kvalitativní metodologii.** Kvalitativní výzkum není vhodné směřovat do oblasti znalostí. Ačkoliv se na úrovni plánování výzkumu autorka obrací směrem k znalostem pedagogického personálu a tím se poněkud odchyluje zvolené výzkumné strategii, část věnovaná interpretaci výzkumných zjištění přináší autentický obraz ze života pedagogického personálu a obsahuje četné podněty a postřehy viděné očima samotných pedagogů. **Při interpretaci výzkumných zjištění se autorce podařilo zachytit zkoumaný problém očima cílové skupiny výzkumu a naplnit tak hlavní ideu zvolené strategie.** Za pomoci otevřeného kódování vytvořila autorka pět kategorií, které dobře ilustrují dění v oblasti prevence syndromu vyhoření v DD. Zvolené téma je velmi citlivé a i z výpovědí oslovených vychovatelů je patrná vysoká míra napětí a nespokojenosti (pro ilustraci uvádím výňatek z rozhovoru s vychovatelkou působící v oboru 13let: „*Co mě nejvíc dokáže vytočit jsou zákony a legislativa. Ty mi podlamují dost nohy, protože ta debilní legislativa jde hrozně proti vychovatelům...*“ Oceňuji, že se autorce podařilo vytvořit kategorie tak, aby plně reflektovaly hloubku výpovědí respondentů a přitom zachovávaly tón

přijatelný pro kvalifikační práci, např. kategorie Vztek na legislativu věrně ilustruje podstatu zachycených pocitů.

Za pomoci otevřeného kódování vzniklo celkem pět kategorií, které věrně představují pohled samotných respondentek. Některé z kategorií mohly být rozpracovány hlouběji. Místy se objevují nevhodné obraty (např. „*Avšak závěrem jsou všechny odpovědi podobné a směřující správným směrem....*“ (s. 36). **Co považuje autorka práce za správný směr?**

Byť se výzkumný plán zaměřil na znalosti o syndromu vyhoření, během samotného sběru dat samy respondentky hovořily nikoliv o znalostech, ale především o svých zkušenostech.

Závěrečný souhrn a interpretace dat pak přináší alarmující zprávu o současném stavu v této oblasti v praxi DD. Výsledky výzkumu jsou velmi cenným, ale také velmi nepříjemným a neutěšeným pohledem na aktuální stav v oblasti syndromu vyhoření.

Předložená práce má především v úvodních kapitolách řadu jazykových nedostatků, kdy se autorce nepodařilo naleznout adekvátní jazykový styl. Oproti tomu ve výzkumné části se autorce podařilo maximálně vytěžit zvolenou výzkumnou strategii a **předložila věrný popis aktuálního stavu zkoumaného problému.** S ohledem na kvalitu výzkumné části práci doporučuji k obhajobě.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Jaké postupy prevence syndromu vyhoření byste doporučila svým respondentkám?
2. Napadají Vás systémová opatření, která by mohla zlepšit stávající neutěšený stav pracovních podmínek v ústavních zařízeních zřizovaných v resortu MŠMT?

Doporučené hodnocení:

15. 4. 2019

Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová Ph.D.